

Prolog. Granada. Present.

Plouă rar în Granada.

Dar când se desferecă zăgazurile cerului (și nicio formulare nu ar fi mai potrivită ca să descrie ce s-a întâmplat acolo în dimineața aceea), orașul de la poalele munților își schimbă înfățișarea.

Pe dalele de granit, cam denivelate, din fața catedralei și între bolovanii albi și negri ai pavajului din Realejo*, se adună băltoace; rigolele, tocite de secole, trimit puhoaietele în jos, pe ulicioarele strâmte ale cartierului maur Albaicin și prin gangurile înguste din Alcaiceria. În bazarul oriental, dintre Plaza Bib-Rambla și vechiul caravanserai, negustorii întind în grabă folii de plastic nesfârșit de lungi, deasupra ghetelor cu vârf ascuțit întors în sus, pernelor din piele pentru șezut pe jos, lămpilor de alamă și narghilelelor. Negustorul african, de pe Calle des los Reyes Católicos, cântă în câteva ore, cu umbrelele lui pliante ieftine, mai mult decât în tot restul anului, cu atâta nerăbdare îi smulg marfa din mână turiștii sosiți tocmai din nordul rece, ploios, dar pregătiți, la destinația călătoriei lor, numai pentru soare.

Băbușe bondoace, în rochii negre și cu papuci leorcăiși, lipăie curajoase, în sus și în jos pe colină, parcă fără să le pese cum e vremea, ca să cumpere pește sau pâine.

Străzile se golesc. Băbușele deschid ușile caselor și aruncă o ultimă privire spre vremea cenușie.

Mâine chiar, ele știu foarte bine, soarele va reda din nou orașului culoarea lui adevărată, va usca băltoacele și va prezenta turiștilor splendoarea de la poalele munților Sierra, așa cum le-au promis-o ghidurile de călătorie. Poate chiar după-amiază.

În bucătărie, băbușele pun peștele în frigider sau pâinea pe masă. Ploaia spune adevărul numai iarna și atunci soarele rămâne mincinos. Dar se vor trezi într-o bună dimineață și iată că ultima părere de zăpadă de pe piscurile munților, din spatele Alhambrei, va fi dispărut. Și vara își va face intrarea, multicoloră și luminoasă, venind dinspre Sierra. Așa a fost întotdeauna. Așa va fi din nou și anul acesta.

1.

Granada în aprilie, prezent

La aterizare au trecut prin nori și Boston și-a mai tras încă o dată fermoarul centurii de siguranță, ca să verifice dacă și ea stătea bine, când au început zguduirile. Se simți mai liniștit când văzu că, lângă el, pe furiș, făcea și Kadir la fel, ca și Tukan, pe partea cealaltă a culoarului. La urcare amândoi se înfuriaseră că nu primiseră locuri unul lângă altul.

— De ce trebuie să stau lângă ăsta? pipase Kadir. Păi nuu! De ce nu pot să stau lângă Tukan?

— Nu vă desparte decât culoarul, spusese doamna Hilbert. Stai deci lângă Tukan și bine-ți gura, Kadir.

— Așezăți-vă, vă rog, așezăți-vă toți! strigase timidul profesor stagiar de spaniolă, alergând agitat pe culoar. Parcă ar fi avut cineva alte intenții...

— Măi-măi, ce mizerie! spusese Kadir făcând o strâmbătură în spatele doamnei Hilbert. Boston se făcu pe cât posibil mai mic și mai neînsemnat. În timpul zborului nici măcar nu scosese cartea din rucsacul de la picioarele lui, cu toate că Frodo era într-o situație cam fără perspective; dar probabil că iar ar fi avut ceva de spus Kadir. În loc de asta se holbase prin fereastră la norii care, de sus, arătau ca niște tampoane de vată supradimensionate. Deasupra soare, soare, soare.

Firește, au aterizat în siguranță. Aeroportul din Malaga era cufundat în gri-închis și ploaia răpăia pe asfaltul lucitor al pistei de aterizare.

— Na, super! spuse Serghei, în timp ce pasagerii avionului se înghesuiau între scaune, în stânga și în dreapta, așteptând nerăbdători să se deschidă ușa de coborâre. Pe vremea asta căcăcioasă puteam la fel de bine să rămânem acasă.

— Alte expresii nu mai poți, zău? spusese un bărbat mai vârstnic. Fața lui era mult prea roșie. În timpul zborului, cei mai mulți dintre pasageri se prefăcuseră că grupul lor nu-i deranjează, ca și cum nu i-ar fi observat pe cei treizeci și doi de băieți și fete. Boston însă găsea că ei se comportaseră tot timpul destul de

bine, nu făcuseră nici gălăgie, nici cine mai ție ce. Iar de băut, până la urmă, băuseră numai adulții, înveselindu-se din ce în ce mai tare, alcoolul este eficace contra fricii de avion, se ție. Dar ei n-au putut să bea deloc pentru că, în primul rând, stewardesele nu le-au dat nimic, iar în al doilea rând, pentru că, înainte de călătorie, toți părinții trebuiseră să semneze că nu aveau nimic împotriva dacă, din cauza consumului de alcool, copiii lor vor fi trimiși înapoi, în Germania, pe proprie cheltuială și neînsoșiți. Mai rămânea de văzut dacă învățătorii își vor permite într-adevăr să facă asta.

— Ei, în sfârșit! spuse Kadir. Coadă de pe culoar începu să avanseze încet. Boston rămase așezat. Merita să se ridice numai când era mai puțină înghesuială.

Manuel Corazón se așeză oftând pe un mic taburet, la ușa prăvăliei lui întunecoase. Cu o coadă de mătură, ridicase încă o dată prelatele puse deasupra mărfii de pe stradă, ca să nu se adune prea multă apă în pungile formate de plasticul transparent. Dacă mai turna apă, trebuia să iasă din nou cu coada de mătură, peste câteva minute.

— Mierda! mormăi el. Alcaiceria trăia din lumina soarelui. Numai când era soare veneau turiștii de pe plajă și, după ce vizitau Alhambra, făceau cu

autobuzele o mică escapadă în jos, pe strădușele întortocheate ale orașului, la catedrală, apoi erau conduși de ghizii amabili la bazar, ca să fie uimiți de aerul oriental care aici, chiar și după cinci sute de ani de la plecarea maurilor, mai adia încă pe strădușe; de când turiștii din nord deveni-seră tot mai numeroși, își spuse Manuel cu ironie, aerul oriental se simțea din ce în ce mai tare, chiar de la an la an. Atunci oaspeții scoteau mici strigăte de entuziasm, răsuceau în mâini obiectele din sticlă suflată, lăsau mâinile să le alunece cercetătoare pe sfericele de alamă, expertizau ca niște specialiști scrumierele decorate cu semne ale scrierii arabe, părea să fie chiar email. Cercetau podoabele de argint, figurinele din steatită și oșile pentru cămile, confecționate în Taiwan. Negustorii zâmbeau, dădeau din cap ademenitori și așteptau cu răbdare. Până la urmă, turiștii tot mai cumpărau câte ceva, aproape niciunul nu părăsea Alcaiceria fără pradă; chiar și ghizii excursiei care, rămași la o cafea pe Plaza, își așteptaseră protejații, primeau de la negustori mulțumiri în euro și cenși.

Pe ploaie, dimpotrivă, oaspeții rămăneau în hotelurile de pe coastă și jucau Bingo sau priveau la televiziunea prin satelit ce se întâmpla la ei acasă, în țările lor. Pe ploaie câștigau numai barurile hotelurilor dintre Gibraltar și Almeria, unde oaspeții comandau cafea

fierbinte sau cacao cu rom, pe care o numeau Lumumba. Chiar și localurile de pe Bib-Rambla rămâneau atunci goale, deși, ca protecție împotriva fluviilor cerești, deschiseseră, deasupra meselor, uriașe umbrele îmbietoare și întinseseră prelate.

Manuel își spuse ușurat că acum trecuse timpul în care se întreba din nou, în fiecare dimineață, dacă mai merita să-și deschidă prăvălia. Dar ce altceva să facă?

Cât timp vecinii lui le deschideau pe ale lor și stivuiau pe stradă, în fața vitrinelor, ciocari, milieuri de dantelă și brelocuri pentru chei, făcuse și el tot așa. Încasările erau ridicole, în schimb negustorii de pe stradă se întâlneau tot mai des la câte un mic taifas, la un cortado sau o țigară, când era liniște deplină, mai trăgând și câte un fum din narghilea.

Nu profitase nici de data asta de zilele de iarnă ca să se hotărăscă, în sfârșit, ce trebuie să facă.

Manuel se uită în jur speriat. Nimeni nu-i dădea atenție.

De mai multe săptămâni o regăsise, în partea întunecată a prăvăliei, pe care o numea depozitul, când scotocise prin rafturi. Numai iarna avea timp, nu erau clienți care-l sileau tot mereu să iasă afară, pe stradă, și, cu zâmbete șirete, încercau să coboare ridicol de mult prețurile țărilor și ceștelor de

moca, numai pentru ca, până la urmă, să le cumpere totuși la un preț ridicol de ridicat.

Manuel oftă. În fiecare toamnă își propunea să verifice serios rafturile depozitului din fund, să sorteze lucrurile ce ocupau loc degeaba, să le scoată în față, poate merita să mai vândă câte ceva din ele. În fiecare toamnă, la prima ploaie, începea din nou să facă ordine prin rafturi, dar până la urmă, i se făcea lehamite și prefera să stea și să pălăvrăgească cu alți negustori, pe stradă. Lehamite și frică.

Se întoarse și privi în întunericul din fundul prăvăliei. Cât de descumpănit fusese în toamna trecută, când o redescoperise pe neașteptate, după mulți ani. Fusese aproape primul lucru care îi venise în întâmpinare când ridicase încet capacul plin de praf al cutiei de carton, ca să vadă ce se ascunde înăuntru. Regăsise semnele scrierii arabe, de pe suprafața ei ciobită la margini, acolo unde placa fusese smulșă de pe perete, wa-la gahiba illa'llah, nimeni nu mai vorbea arăbește în Granada, chiar de mai multe secole.

Se întrebase de ce a reapărut așa, deodată, tocmai acum, după ce nu o mai văzuse atâția ani și aproape că o uitase. După ce începuse să creadă că nu existase niciodată. Unele amintiri sunt, Manuel știa asta foarte bine, ca și poveștile care le însoțesc, numai niște minciuni.

Le-ar fi uitat cu plăcere. S-ar fi prefăcut ȳi mai departe cã nu existã. Deȳi era curios, ce-i drept.

Manuel se ridicã. Nu era încă nevoie sã scuture din nou apa de pe prelate. Cu paȳi ȳovãielnici se apropie de depo-zit, acum era aprilie ȳi el nu luase încă nicio hotãrãre.

— Sigur cã participi ȳi tu la excursie, Boston! ȳi spusese mama cãnd, dupã seara culturalã pentru pãrinȳi, venise în camera lui sã stingã lumina ȳi îl gãsise treaz, în paȳ, cu cartea în mãnã. Nu trebuie sã-ȳi scape o ȳansã ca asta!

— E cam scump, mormãise Boston, dar regretã imediat . Nu e vorba de bani, ȳi spunea mereu mama. De altfel, banii nu sunt cel mai important lucru în viaȳã, sã nu crezi asta niciodatã.

Dar Boston era destul de sigur cã ea spunea aȳa numai pentru cã, oricum, nu-i avea. Chiar la începutul studiilor ei plecase pentru un an în SUA ȳi acolo îl cunoscuse pe un minunat tãnãr american; apoi se întorsese în Germania pentru cã era gravidã ȳi îl nãscuse pe Boston ȳi ȳi pusese numele Boston dupã oraȳul unde trãia tati ȳi dupã aceea nu-ȳi mai terminase niciodatã studiile.

— Dar dacã tati era totuȳi un om bogat? o întreba mereu Boston. De ce nu i-ai spus cã o sã mã ai pe mine?

Ea se mirase un pic ȳi spusese cã pe atunci nu ȳtia dacã voia sã aibã complicaȳiile care, cu siguranȳã cã ar fi existat.

Dar Boston era aproape sigur cã ea ar fi dorit complicaȳiile ȳi de asemenea ȳi pe acest tati care putea sã-ȳi urmãreascã originea familiei timp de patru secole. Asta în SUA avea la fel de multã valoare ca ȳi un titlu de nobleȳe, spunea mama. Cine putea sã spunã cã strãmoȳii lui imigraserã cu aproape patru sute de ani în urmã pe "Mayflower", era un fel de baron!

Boston citise dupã aceea ce era "Mayflower" ȳi hotãrãse sã nu-i mai fie fricã de nicio complicaȳie ȳi mai târziu sã se ducã în America ca sã-l cunoascã pe tati al lui, de îndatã ce va fi economisit destui bani.

Dar acum nu avea bani suficienȳi nici mãcar pentru excursia în Spania. De altfel, avea un motiv în plus sã aleagã cãlãtoria la Granada ȳi nu cursul de administraȳie sau cel de sport extra. Cei ce învãpau spaniola se duceau anual în Spania pentru douã sãptãmâni ȳi de îndatã ce începeai cursul puteai depune lunar ceva într-un cont, la ȳcoalã, ca sã poȳi aduna într-adevãr suma destul de mare. Excursiile în

Spania erau vestite ȳi cei din ciclul superior, care aveau bani pentru asta, fuseseră acolo chiar de două-trei ori. Deci, probabil că era bine.

— O să ne descurcăm cumva! spusese mama. De ce vinzi ziare? Măi Boston, ia gânde-te-te, Spania! N-am fost încă acolo!

Ce mare lucru, ȳi spusese Boston. Unde ai mai fost, în afară de America, ȳi asta acum o mie de ani.

— ȳi nu doar Mallorca, sau Costa del Sol, sau în altă parte unde să mai fie aȳa de ieftin! Chiar Granada! E un oraȳ grozav, a povestit odată doamna Hilbert a voastră, există o cetate ȳi o catedrală ȳi...

— Oricum nu prea ȳin la asta, spusese Boston. Deȳi minȳea. ȳtia deja de mai mult timp câte erau de văzut în Granada, căutase asta în mass-media prin Internet ȳi o văzuse la Google Earth. Dar asta era ceva ce nu trebuia mărturisit niciodată. Nici măcar propriei mame. Cine ȳtie cui i-ar mai fi povestit apoi, mândră de fiul ei inteligent, interesat, silitor, ȳi apoi s-ar fi vorbit, tranca-fleanca, în clasă ȳi el s-ar fi supărat.

— Sunt ȳi prăvălii cu ȳoale? ȳi cârciumi?

Mamă-sa l-a privit nedumerită, apoi a răs.

— Trebuie să fie, spusese ea. În orice caz, te-am înscris. ȳi aȳa a rămas.

În timp ce Boston vedea ȳiroind ploaia pe geamul autobuzului care trebuia să-l aducă din Malaga în

Granada, pentru că era mai ieftin decât zborul direct, se întreba dacă nu ar fi trebuit să revoce planul. Din clasa lui erau numai patru, Kadir, Tukan, Serghei ȳi el; ȳi încă trei fete, dintre care pe una o chema Sylvia ȳi pe alta Yesim, pe cealaltă nu o cunoȳtea; ȳi încă ȳase băieȳi. Cei din clasele superioare, oricum, erau prea mari pentru el. Poate că reuȳea să hoinărească cu fetele. Kadir ȳi Tukan nu-l acceptau, în niciun caz, ȳi că Serghei încerca să se ȳină după ei fusesse limpede încă de la aeroport.

Ploaia biciuia pe dinafară dungi neregulate pe geam. Picături grele trăgeau urme verticale tremurătoare, din faȳă spre spate, apoi pe o curbă largă, parcă fără să vrea, în jos, unde apa se aduna la marginea ferestrei, deasupra garniturii de cauciuc ȳi, în sfârȳit, dispăreau pe peretele de tablă al autobuzului. Din când în când părea că o picătură se opreȳte pentru o clipă, ezitând parcă încotro s-o ia, înainte de a trece repede mai departe, pe acelaȳi drum ca ȳi toate celelalte.

Afară însă, dincolo de geam, se afla Spania, era Costa del Sol: cartiere monotone, blocuri de locuinȳe, periferii nesfârȳite; un hotel Golf lângă autostradă, care ȳi lăuda poziȳia unică pe panouri de afiȳaj uriaȳe, în limbile spaniolă, germană ȳi engleză. Bineînpeles! gândea Boston ȳi simȳea că este ceva mai binedispus. Uneori, în spatele aglomerării de case, între două

dealuri, apărea pentru un moment o fâiuță gri-pal, numai ca să dispară imediat. Marea Mediterană.

— Bă, ce nasulie! spuse Serghei lângă el. Vrei gumă? Boston încuviință din cap speriat. Tukan și Kadir, de pe locurile din fața lor, adormiseră, firește, capul lui Kadir se rezema pe umărul lui Tukan, o fată din cursul superior îi și fotografiase așă, pe amândoi. Între timp, mulți dintre ei adormiseră, luaseră prima cursă de avion de dimineață, pentru că era cea mai ieftină. Totuși Serghei n-ar fi trebuit să vorbească cu el. Și nici să-i ofere gumă.

— De-ar vedea asta bătrânii mei! mormăia Serghei întinzându-i lui Boston pachetul și fonat. Tata a muncit ore suplimentare, păi e oribil de scumpă și acum mai e și vremea asta!

Boston încuviință din cap încă o dată.

— În anotimpul ăsta vremea este cam schimbătoare aici, spuse el. Am citit...

— Iacă și profesorul! spuse Serghei clătinând din cap. Dar Boston observă ușurat că nu suna chiar agresiv. Păi, ori se face frumos, ori rămâne tot așă, pentru asta nu trebuie să citești nimic. Oricum nu se schimbă.

— Nuuu, spuse Boston resemnat.

— Trag și eu un pui de somn, spuse Serghei. Și așă nu se întâmplă nimic afară. Dar să nu mă trezești dacă dau peste tine, bătrâne. Fă-mi loc.

— Okay, spuse Boston. Se trase de lângă Serghei, aproape de fereastră, cât se putea mai mult.

Dărele de ploaie de pe geamuri se împușinară și deveniră mai tremurătoare. Cerul se însenina. Boston închise ochii.

Manuel Corazón scutură picăturile de ploaie de pe prelată și o înfăură cu mișcări îndemânate. Ar fi fost mai bine dacă ar fi lăsat-o încă deschisă câtva timp, ca să se usuce; dar acum, când soarele strălucea din nou, sus, pe cerul azuriu, apăreau pe stradă și primii turiști, cu umbrelele ude în mână și totuși, pentru că vremea bună ținea din nou, așă cum le promisese prospectele, veseli și împăcați.

Știa din experiență că primele cumpărături vor fi sandalele, alpargatas, numai rar și pantofii arabești de piele, ornamentați artistic, cu care călătorii își vor schimba încălțăminte înmuiată de ploaia care mai băltea pe străzile denivelate ale Granadei. Două femei se opriseră deja în fața prăvăliei și răsuceau în mâini oțapi de plastic.

Manuel zâmbi și înghesui în prăvălie prelatele rulate, între șei de cămile și fețe de pernă fără umplutură. Seara, după ce a dispărut și ultimul turist, o să le scoată încă o dată și o să le întindă pe jos. I se oferiseră deja primele monede, primele sandale

fuseseră trase pe picioarele încă umede ale copiilor. Întinse unei femei o pungă în care să-și poată pune pantofii uzi.

Două familii cu copii se amuzau împreună de achizițiile lor, ridicau ciocarii și își arătau unii altora scrumierele și brăpările. Probabil că veniseră împreună din Nord, poate că se cunoscuseră abia pe plajă, sau în restaurantul hotelului. O să le trebuiască câtva timp ca să se hotărăască ce vor să cumpere pentru prietenii de acasă și pentru ei înșiși, Manuel știa asta din experiență. Făcu un pas înapoi în prăvălie. Ei se puteau hotărî mai repede dacă nu încerca să îi convingă, știa, ca și ceilalți vânzători din bazar, că așă erau oamenii din Nord; dar apoi trebuia să prindă momentul potrivit ca să transforme jumătatea de hotărâre într-una întreagă. Și nu trebuia să îi urmărească, să îi supravegheze. Nu furau decât rar și niciodată ceva de valoare. Dacă la el s-ar fi găsit așă ceva.

Manuel se întoarse și se uită fix la cutia de carton deschisă. O va pune în fașă, lângă celelalte plăci care, împodobite cu ornamente maure și totuși arse undeva în Extremul Orient, având pe dedesubt lipit un strat de pâslă, trebuiau să servească cumpărătorilor ca suport pentru diferite vase. Dacă cineva l-ar fi întrebat de ce asta arăta atât de jalnic, atât de tocită și de ciobită, el

ar fi putut să spună că tocmai în asta constă valoarea ei: numai ea este autentică, veche, dar cât de veche nu se mai poate stabili exact.

Înima îi bătu mai tare. N-ar fi fost o minciună, gândi Manuel. Și de ce să le spun mai multe? Oricum, le-ar lua drept superstiții, poate că așă și sunt. Aș scăpa de ea și pentru cumpărător ar fi un adevărat chilipir. Dacă mă gândesc, e de fapt singurul lucru ce merită să-l ia de la mine, dar scoaterea peste granișă, firește, este ilegală.

Luă cutia și o duse în fașă. Un puști îi întinse cu o mână o pasăre de pluș cu gâtul și picioarele din spirale de sârmă și cu cealaltă o bancnotă mică. Manuel zâmbi, căută niște mărunșiș pentru rest și mângâie băiatul pe cap. Știa că oamenii din Nord apreciau amabilitatea lui fașă de copii și de ce să nu le dea ceea ce așteptau. Atunci mai cumpărau din nou, cu plăcere.

Hola, chico! spuse Manuel. Copilul își feri capul, alergă la mamă-sa și se lipi de picioarele ei. Chiar pe drumul până la hotel capul și picioarele păsării se vor desprinde de pe sârmele lor – pe bani pușini doar o scurtă bucurie.

— Și pe asta te rog, spuse un bărbat aducând o carafă. Cât costă?

Manuel a^oeză cutia de carton cu descoperirea lui printre celelalte plăci ^oi făcu socoteala. De ce tot se mai temeă să o atingă? Cine ar crede că s-ar putea întâmpla ceea ce îi povestise tatăl lui, ^oi tatăl acestuia înaintea lui ^oi a^oa, la nesfâr^oit, tot mai demult? Oamenii nu dispăreau, indiferent despre ceea ce povesteau cei mai bătrâni dintre negustori, dar niciodată în gura mare. Pe atunci crezuse asta, pentru că era copil; ^oi credința copilului, ^oi explicase el de mii de ori, chiar ^oi mai târ-ziu, nu e u^oor de zdruncinat, indiferent ce spune despre asta răpiunea. Nu s-a mai întâmplat de multă vreme. Dacă s-o fi întâmplat vreodată.

Dar nu se poate ^oti niciodată, gândi Manuel ^oi ^oi făcu cruce în grabă. Până la urmă totul ar fi posibil, dacă povestea era transmisă de atâtea generații în Alcaiceria. Dacă nimeni nu a dovedit niciodată contrariul. Dacă u^oa încă mai era deschisă.

Cine ^otie ce cumpărător va da curând de chilipir. Nimeni nu putea să bănuiască, în ce constă cu adevărat.

2.

Micul dejun, bineînpeles, era mizerabil.

— Păi chiar a^oa? spuse Serghei holbându-se în paharul cu cafea cu lapte străvezie. Pentru asta au săpat bătrânii mei în mină! Îmi închipui că există un bufet cu gustări de dimineață? Că acum am ajuns ^oi eu într-un hotel.

— Acesta este un hostel, chico, spuse doamna Hilbert. Dar mai central nu se poate, cred că ai observat asta ieri, la plimbarea noastră de orientare. Pi-ar fi plăcut mai mult să luăm o gustare de lux ^oi pentru asta să facem până în ora^o o oră cu autobuzul ^oi tramvaiul?

— Serghei vrea poziție centrală ^oi gustare de lux! spuse Kadir. Împreună cu Tukan ^oedeă fașă în fașă cu Serghei ^oi Boston, la o masă cu placă de resopal. Ieri, în camera de patru paturi, niciunul nu făcuse gură când Boston, fără să întrebe, ^oi a^oezase înceti^oor geanta de voiaj pe ultimul pat liber. Dar, fire^ote, niciunul nu se entuziasmase.

— Mi se pare cool că toate prăvăliile sunt după colț.

— Tipic, spuse doamna Hilbert. Dar despre catedrală n-ai vrea să scapi măcar un cuvânt mai amabil?

— Uuaah! gemu Kadir scuturându-se. Dar se vedea că este extrem de mulțumit. Toți arătau extrem de mulțumiți, gândi Boston, chiar și Serghei. Ca și cum micul dejun n-ar mai fi avut nicio importanță. Soarele strălucea, hostelul se afla în centrul orașului, pe Gran Via, și că era cam dărăpănat și poate nu chiar deosebit de curat, nu deranja pe nimeni în realitate. Cu toate că, firește, se văicăriseră și înjuraseră, într-o excursie ocolară trebuiau să facă ce trebuia să se facă. Magazinele erau doar la o aruncătură de băș, ca și catedrala, Albaicinel și Alcaiceria; și, la două aruncături de băș, invizibilă din apropiere, mult deasupra lor, chiar și Alhambra. Ceea ce firește nu mai interesa pe nimeni, după ce aflaseră unde se găseau prăvăliile.

Doamna Hilbert, împreună cu trei dintre elevii din ciclul superior care repetau călătoria și se declarau foarte plătisiți, de parcă s-ar fi născut în Granada, le arătaseră ieri împrejurimile.

— Ca să nu se rătăcească niciunul dintre voi, când aveți timp liber, spusese doamna Hilbert. Sigur că vreți să mai aveți și timp liber.

— Ura! strigase Serghei.

— Întotdeauna numai el! spusese Boston, probabil nu prea tare, dar suficient ca Tukan să-i dea prietenește un pumn în coaste.

Dar, firește, o călătorie în Spania nu putea începe imediat cu timp liber.

— Așa că în dimineața asta se va merge imediat la Alhambra, spusese doamna Hilbert.

— Nuuu! gemu unul din a zecea. Nu imediat, se poate? Mă gândesc să mergem o dată și la mare?

Două fete cu păr lung, proaspăt spălat și încă incomplet uscat cu fönul, intrară în sala micului dejun și căutară locuri libere. Cel puțin fețele le aveau gata fardate.

— O dată și la mare mai înseamnă și la mare odată, spusese doamna Hilbert. și odată nu înseamnă chiar în prima zi. Astăzi avem bilete pentru Alhambra, le-am comandat online de trei luni. Doar nu vă închipuiți că altfel am putea intra acolo așa ușor.

— Pe cine deranjează asta? Opti Tukan și Boston râse mai tare decât ar fi fost necesar.

— Exact! spusese el, cu toate că doamna Hilbert se uita spre ei. Era aproape sigur că ea știe cât de mult îl bucură această vizită, fiind probabil singurul interesat, sau poate împreună cu câpiva din ciclul superior, sau chiar dintr-a zecea.

— Boston! spusese doamna Hilbert. Ce este?

— Nimic, totul e okay, spusese Boston silindu-se să-i zâmbească. Doamna Hilbert oftă clătănând din cap. Nimeni nu-l înghionti în coaste în semn de aprobare,

totuși Boston știa că își mai câștigase încă o bucăpică de loc la masa asta și în camera cu patru paturi.

— Ne întâlnim peste douăzeci de minute, în fața casei de bilete, spuse doamna Hilbert. Urcăm pe jos.

Gemetele erau exact atât de puternice cât trebuiau să fie față de această afirmație. Boston citea pe fețele tutu-ror cât de bucuroși erau că se află aici.

al-Andalus, aprilie 1492

Regina privea înșorita Curte a Leilor, în a cărei fântână albă apa bănea clipocind ușor: vertical, în mijlocul bazinului și în curbe grațioase din gurile celor doisprezece lei ale căror spinări purtau cupa fântânii. Chiar și acum, tot îi mai venea greu să creadă că toată frumusețea asta îi aparține numai ei. Îi mulțumea Domnului în fiecare zi.

— Dar dacă îi lăsați nepedepsiți, spuse Marele Inchizitor. Umbra lui cădea lungă și îngustă pe pietrele grele ale curții. Atunci vă vor batjocori. Pe ascuns, în fața infamelor altare ale necredinței lor. Nu am dovedit noi în alte orașe ale imperiului Vostru, în Burgos, în Toledo, în Cordoba și Cadix că numai prin moarte...

Moarte, tot mereu moarte. Ruguri, condamnați în sanbenito, cămașa de penitent pictată cu semnul

satanei, răcnind, contorsionându-se, apoi liniște, numai trosnetele focului.

Ea era puternică. Născuse șase copii și, împreună cu Ferdinand al ei, unise două regate. Când o bătălie era fără speranță, ea alerga călare pe armasar la locul luptei, ca să-și încurajeze soldații. Granada ar fi rămas mereu în mâinile necredincioșilor dacă nu s-ar fi dus în taberele de campanie, dacă nu ar fi poruncit să se construiască Santa Fé, orașul în forma Sfintei Cruci, pe Vega, în raza vizuală a Alhambrei. Ea lua hotărâri atunci când trebuiau luate, nu era o femeie oșăvitoare.

Numai când se puneau întrebări privind credința devenea mică și umilă și ezita. Nimic nu era mai greu decât să cunoască voința Domnului, care nu se milostivise niciodată să-i vorbească. El își exprima dorința numai prin gurile preasfinșiților săi preoți și cine putea să-i spună dacă slujitorii ei înpelegeau întotdeauna corect dorințele Lui? Unde era dovada că toate morțile acestea, din toată împărăția ei, toate aceste îngrozitoare morți prin foc, morți pentru ispășire, erau într-adevăr voința Domnului?

— V-am împlinit dorința și am semnat Edictul evreiesc, spuse Isabella. Nu este de ajuns? Nu am putea să așteptăm până expiră termenul pe care l-am acordat?

— Domnul V-a ales, dintre toți cârmuitorii, să înălțați stindardul singurei credințe adevărate deasupra

þărilor Castiliei  i Aragonului, spuse Torquemada. V-ar fi îngăduit El victorie după victorie împotriva necredincio ilor, succes după succes, dacă nu ar fi fost voinþa Lui ca Voi să  ntemeiaþi în þara asta  mp r þia Lui catolică pe p m nt, fiica mea?  i atunci, nu se cuvine, în primul r nd, să fie pedepsiþi ereticii, pentru păcatele lor?

— Domnul nostru a predicat iertarea, murmură Isabella. Totul ar fi fost mai simplu dacă Domnul  i-ar fi anunþat limpede fiecărui om voinþa Lui,  i ei, se  nþelege. Dar Lui i-a plăcut să lase lucrurile nelămurite. "Iube te-þi aproapele!" L-a trimis să predice pe Fiul său. "Iubiþi-i chiar  i pe du manii vo tri!". Dar preoþii Lui vorbeau o altă limbă  i oare nu studiaseră ei Sf nta Scriptură  i nu erau ei at t de mulþi?

— Domnul este iertare! strigă p tima  Torquemada. Chiar  i pe necredincio i  i iartă dacă se convertesc  i fac penitenþă! Dar ace tia, despre care vorbesc, ne-au  n elat nu numai pe noi, fiica mea, pentru că într-adev r, a a cum ne-a predicat Domnul Isus Cristos, noi trebuie să iertăm gre þilor no tri. Ei L-au  n elat pe Domnul  nsu i, nu au alt þel mai puþin însemnat dec t s  distrugă Sf nta Mamă Biserica! Atunci la ce oare, fiica mea, ar mai folosi toate izb nzile Voastre împotriva necredincio ilor, dacă acum vreþi s 

 ng duiþi, sub ochii Vo tri, s  recucerească þara pentru idolii lor mincino i?

—  ns  porunca a cincea nu spune oare: "Să nu ucizi!"?  ntreb  Isabella. Ceea ce o tulbura era, acum  i întotdeauna, că toate erau at t de contradictorii. At t de u or puteai să  nþelegi gre it, atât de u or puteai să p c tuie ti, fără să vrei.  i nu stă această porunc  deasupra celorlalte?

Episcopul z mbi.

— Deasupra tuturor celorlalte, fiica mea, stă porunca  nt ia : "Eu sunt Domnul, Dumnezeuul tău".  i încă: " Să nu ai alþi dumnezei în afară de Mine". Nu ai văzut chiar tu că binecuv ntarea Domnului se coboară asupra bătăliilor noastre dacă luptăm pentru gloria Lui? Dacă moartea este necesară pentru a aduce necredincio ii la credinþa noastră sf nt   i pentru a-i pedepsi pe cei îndărătnici, nu cere El atunci copiilor săi să dea uitării cea de a cincea porunc  pentru acest sf r it în dureri?

Isabella tăcu. S  smulgă Granada din m inile necredincio ilor fusese tot at t de necesar precum odinioară cruciadele în þara Sf nt , de asta nu se îndoia. Dar toate acestea pe care i le cerea acum inchizitorul ...

—  i nu stă porunca de a-L slăvi pe Dumnezeu tocmai de aceea pe primul loc, pentru c  a o urma este cea mai nobilă obligaþie a oricărui cre tin, astfel

că toate celelalte porunci, oricât de sfinte ar fi, trebuie să se retragă în urma ei?

Isabella încuviință din cap obosită.

— Vreau să mă gândesc la asta, spuse ea. Însemna că întrevederea a luat sfârșit. Torquemada înpelese și se înclină. La urmă se întoarse încă o dată.

— Nu ovrăiți prea mult, Maiestate, spuse el și vocea lui se asprise iar. Dacă ovrăiți prea mult, s-ar putea să fie prea târziu. Azi este joi. Chiar mâine-seară puteți avea dovada pe care ați cerut-o. Lăudat fie numele Domnului."

— Lăudat este numele Domnului, spuse Isabella.

Insistă atât de mult pentru că este foarte bătrân, își spuse ea. Poate că se teme că Domnul nu-i mai acordă mulți ani pe acest pământ și vrea să-și îndeplinească mi-siunea mai repede.

aptezeci și doi de ani, nu mai cunoștea pe nimeni altul care să fie atât de bătrân ca Marele Inchizitor. Chiar faptul că Dumnezeu i-a dăruit atât de mulți ani dovedea că El vedea în Torquemada unealta Sa, oricât de groaznic ar fi putut să pară ceea ce El cerea.

Isabella închise ochii.

Granada în aprilie,
prezent

Era un sentiment plăcut să poți trece pur și simplu pe lângă cozile nesfârșite ale vizitatorilor care, struniți de paznici, așteptau în fața ghișeelor Alhambrei, sus, pe deal.

Tukan scoase o pălărie invizibilă și o flutură în semn de salut.

— O zi bună și pentru voi, oameni buni! spuse el. Măi să fie, ătia stau ore întregi aici numai ca să se holbeze la câteva pietre vechi!

Nu se putea decide dacă turiștii îl înșeleg. Boston recunoscuse diferite limbi, engleza, franceza, germana, și alte limbi pe care nu le mai auzise niciodată și, în orice caz, nu le înșelea. Daneză poate, olandeză sau suedeză. Japoneză, cu siguranță.

și toți acești oameni erau dispuși să aștepte ore întregi. Toți voiau să vadă Alhambra, palatul maur de deasupra orașului. Era ciudat că exista un palat arab, aici în mijlocul Europei. El auzise când un elev din cursul superior scrisese un referat despre asta la lecțiile, Powerpoint cu Beamer, pentru pregătirea călătoriei. Totuși niciun om nu-și putea închipui cu adevărat că mai înainte aici stăpâniseră arabii, apte sute de ani. Maurii, musulmani, care clădiseră un oraș plin de moschei. Dintre turiștii de pe litoral, numai la o oră distanță, cu siguranță că nu știau asta nici măcar jumătate.

— Rămâneți împreună! strigă doamna Hilbert. Stagiarul de spaniolă cel timid îi flutura brațele fără multă speranță, de parcă ar fi vrut să arate că avea rost să fie luat ei el.

— Fără mine nu intrați, domnilor!

— După asta ne ducem din nou jos! spuse Serghei făcându-i cu ochiul lui Tukan. Să bem câte o bere mică. Vii ei tu?

Tocmai atunci controlorul de la intrare le făcu semn să treacă.

— Mi-oto, spuse Kadir ei făcu o piruetă. Pentru asta îmi tocesc eu tălpile!

Dar Boston nu mai asculta. Cirei pe ambele părți ale drumului îngust, atât de înalți încât nu lăsau soarele să ajungă niciodată până la pavajul alcătuit artistic din pietre albe ei negre, parcă abia atunci montate.

Boston se întrebă dacă erau realmente vechi. Originale. Pur ei simplu, dacă puteau face așa ceva, cu mai mult de cinci sute de ani în urmă. ei cum reușiseră să găsească atât de multe pietre la fel de mari? Le lefuiseră, sau cum făcuseră?

— Hei, n-auzi! spuse Tukan. Ai ceva de băut, vrea să oție Kadir!

Boston băgă mâna în rucsacul lui, în care se afla mobilul, lângă portmoneu. Noaptea trecută îl

încărcase, era o adevărată minune că dormitoarele din hostel aveau o priză.

— Nuuu, din păcate.

— Măi, mor de sete! spuse Kadir. Na-opa!

— Rămâneți împreună! strigă doamna Hilbert. Robert, numără tu! A-ă, iată că am ajuns la primul nostru obiectiv. Generalife a fost reședința de vară a domnitorilor mauri...

De ce vor mai fi avut nevoie de încă o reședință de vară, gândi Boston. Sub ei, pe coasta colinei, ascunse printre pomi, se găseau clădirile Alhambrei. Turnuri cu ambrazuri, turnuri cu acoperiuri grațioase, ziduri de palat. Cele de dincolo nu le fuseseră suficiente?

— ...cele mai frumoase grădini din lume; spuse doamna Hilbert. Observați cât de multă apă este peste tot. Au fost nevoiți să o aducă cu trudă, din Sierra Nevada, printr-un mare apeduct. Sylvia? Ce este un apeduct?

— Ce? spuse Sylvia ridicând speriată ochii de pe telefonul mobil. Răsuca în gură o gumă de mestecat. Nu v-am înșeles.

— Ai face bine să mă înșelegi, măcar de acum înainte, spuse doamna Hilbert. Îți mai pun aceeași întrebare di-seară, încă o dată; dacă e nevoie, după masă stai în cameră cu ghidul ei toceți un pic, ca să te alegi într-

adevăr cu ceva din călătoria noastră. Ce este un apeduct?

Boston îți apăsă cu putere brațele de coaste. Să nu strice acum totul cu ceilalți din cameră. Unul din cursul superior explică instalațiile de apă mare, pe tonul plictisit cu care poți vorbi când ești în cursul superior și mai explică imediat, în plus, tot sistemul de conducte și bazine subterane de pe colina Alhambrei. Și asta era permis, fără să devii penibil, dacă erai în cursul superior. Să îți să comunici.

— Și de aceea este patio-ul de la Acequia... spuse doamna Hilbert. Ea fusese atât de des aici, probabil că știa totul pe de rost. Plăci roșii lângă un bazin dreptunghiular, lung și îngust, adâncit în pământ. Un număr nesfârșit de fântâni de-a lungul lui, pe stânga și pe dreapta, ale căror jeturi de apă, compuse parcă din mii de picături distincte, se înălțau în arce de aceeași mărime, până când, deasupra mijlocului bazinului, înainte de a ajunge în cădere la suprafața apei, aproape că se atingeau. Lângă zid, tufe de bougainvillea de un violet-închis, al căror nume Boston îl cunoștea numai pentru că mama lui încerca din nou, în fiecare vară, să mențină cu sila în viață o plantă cu aspect bolnăvicios.

— ...încă un tur! spuse doamna Hilbert. Nu ne mai întoarcem aici și în timpul vostru liber cu siguranță că nu veți mai urca până aici. Apoi jos, la Alhambra.

Boston încercă să-și imprime imaginea în minte. El i-ar povesti mamei sale despre bougainvillea, asta ar interesa-o cel mai mult. Ea îi spusese să observe totul cu atenție, ca să-i poată descrie foarte exact ce a văzut. La noi nu le merge deloc bine acestor bougibecele, ar spune el. Nici nu-ți poți imagina cât de uriașe sunt acolo. Și cum înfloresc.

Porni în trap ușor. Ceilalți dispăreau deja pe scară, doar trei elevi din cursul superior rămăseseră în urmă, ca și el; bănuia însă că într-adevăr voiau să facă doar o vizită în liniște.

— Ce vrei? îl întrebă unul, nepoliticos.

Boston clătină repede din cap și trecu pe lângă ei. Dacă ar fi avut o cameră, ar fi putut desigur să filmeze totul, ca să aibă ce arăta acasă. Dar poate că nici atunci nu ar fi făcut-o. În niciun caz, dacă toți ceilalți ar fi stat în jur, zgâindu-se la el.

al -Andalus, aprilie 1492

După plecarea lui Torquemada, Isabella ieși afară, în curte. Razele soarelui care apunea nu mai luminau decât fațada dinspre răsărit, arcadele cu coloane duble, arabescurile de deasupra arcelor luau o culoare

ro^oia-tică. O ultimă strălucire în a^oteptarea întunericului: Kala al-Hamra, cetatea ro^oie. Ea nu mai vorbea decât puțin arăbe^ote, de mult nu mai era necesar.

În spatele ei se afla sala celor două surori, în umbră. Tavanul în formă de stea, nenumăratele stalactite împodobite cu aur și lapislazuli: de ce crease Domnul atât de multă frumusețe tocmai cu mâinile necredincioșilor? Își pusese mereu întrebarea asta când admirase eleganța moscheilor, finețea lor, pietrele asemenea dantelelor brodate, chiar și palatele, pe care, mai târziu domnitorii creștini, în părțile lor Castilia și Aragon, ceruseră să fie construite după modelul re^oedințelor domnești ale maurilor, de către meseriași mauri.

De ce lăsa Domnul să ia ființă atâtea minunății din mâinile necredincioșilor dacă El cerea în același timp ca ei înșiși să fie nimiciți?

Sau convertiți, gândi Isabella. Poate că mai degrabă asta și nimic altceva nu cere Torquemada. Convertiți. Dar ei sunt nesfârșit de încăpățânați, maurii și evreii, se prefac, când le cerem, că au primit credința noastră adevărată, se duc la slujbe, sărbătoresc cina cea de taină și cad în genunchi în fața crucii; se roagă Sfintei Fecioare, însă în spatele ușilor închise ale caselor lor batjocoresc Sfânta Biserică, îl batjocoresc pe Domnul,

îndeplinind mai departe riturile lor păgâne. O fac pretutindeni în Spania, evreii conversos și musulmanii moriscos, de ce ar fi altfel aici, în Granada? Și eu, care știu asta, nu pot răbda, altminteri a^o fi vinovată ca și ei, chiar mai vinovată, pentru că eu știu, altfel decât ei, încă de când eram copil, care este singura credință adevărată.

Torquemada are dreptate. Domnul m-a ales să aduc credința noastră catolică adevărată și celor fără Dumnezeu. Sacrificiile trebuie făcute.

Îngenunche. Rochia peapănă, din tafta de mătase maură, cu broderii de Almeria, foșni. "Sfântă Fecioară Maria, Maica Domnului", se rugă Isabella. Ea domnea peste Castilia; împreună cu soțul ei Ferdinand, domnitor al Aragonului, smulsese necredincioșilor ultimul lor bastion. Frumoasa Granada, floarea Sierrei, era, în sfârșit, după secole, din nou în mâna celor drept-credincioși. Dar soțul ei se îmbufna dacă voia să-i vorbească despre îndoielile ei, despre izgonirea, torturarea și moartea celor încăpățânați, despre teama ei de a nu înșeleze greșit voința Domnului.

— Noi am învins, Malaga și Almeria ne aparțin, acum și Granada, nu suntem mai bogați ca oricând? spunea el.

De la început numai acesta îi fusese scopul și ea se temea uneori pentru sufletul lui nemuritor.

— Nu este asta chiar ȳi pentru tine, porumbiȳa mea
evlavioasȳ, o dovadȳ suficientȳ a voinȳei Domnului?

Nu spunea asta ȳn gura mare, dar niciodatȳ ȳn public.
Apoi cȳdea ȳn genunchi, ca ȳi ea.

Ca sȳ scape de ȳndoieli, ca sȳ capete limpezime asupra
celor ce ȳi cerea Domnul, nu avea alȳi sfȳtuitori decȳt
preȳpii ei.

— Sfȳntȳ Fecioarȳ Maria, Maica Domnului, ȳoptea
Isabella. ȳndurȳ-te de mine.

Chiar mȳine vor vedea de pe colina Alhambrei
deasupra cȳror acoperiȳuri din juderia se ridicȳ fumul
ȳi deasupra cȳrora cerul rȳmȳne limpede.

— Roagȳ-Te pentru mine.

Ani ȳntregi luptase sȳ ajungȳ reginȳ. Nu bȳnuise
niciodatȳ ce va cere de la ea acest serviciu.

— ȳndurȳ-Te de mine.